

Elintarviketeollisuuden tuotanto on hiljalleen elpynyt vuoden loppua kohden. Kehitys on hyvin samansuuntaista kuin teollisuudella keskimäärin. Investointien kasvu on odotetusti nostanut talouden perusviritystä kotimarkkinoilla. Kilpailutilanne on kuitenkin pysynyt elintarvikealalla ja kaupan piirissä tiukkana. Tuottajahinnat kehittyvät heikosti, vaikka kotimarkkinat ovat vetäneet taloutta. Maatalouden tuottajahinnat kääntyivät uudelleen jopa melko jyrkkään laskuun.

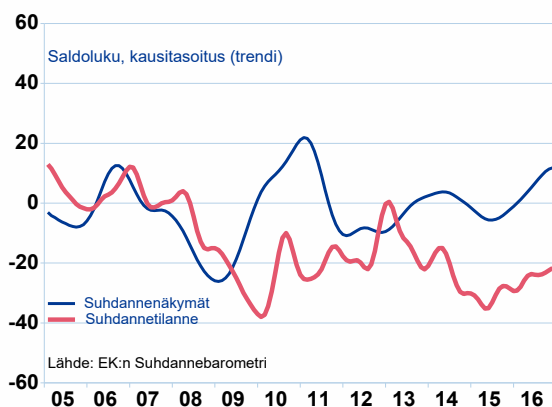
Vienti on vähän lisääntynyt, mutta markkinatilanne ei ole juuri parantunut. Raaka-ainehintojen nousu kertoo kuitenkin maailmanmarkkinoiden toipumisesta.

KONKRETISOITUVATKO ODOTUKSET?

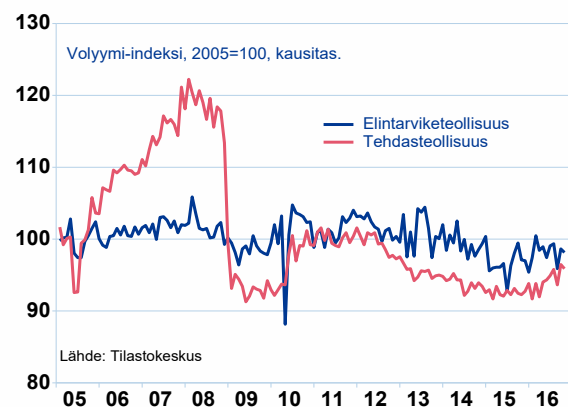
Elintarviketeollisuuden suhdannenäkymät kirkastuivat kuluvana vuonna ja vallitseva suhdannetilannekin yrittää ylöspäin. Kapasiteetin vajaakäyttö on hiukan vähentynyt. Lähikuukausien tuotanto-odotukset ovat myönteiset ja jopa henkilöstömääriin odotetaan lisäästä. Kyse on silti vielä enimmäkseen tunnelmanmuutoksesta: tuotanto ei ole juuri lisääntynyt ja tilauskanta on edelleen normaalia alhaisempi.

Elintarviketeollisuuden tuotanto ei ole viime kuukausina paljon lisääntynyt, mutta viime vuoden kuopasta on sentään nousu. Pidemmällä aikavälillä tuotanto on noussut eniten maitotaloustuotteiden ryhmässä. Viime aikoina ovat kunnostautuneet muiden elintarvikkeiden ja juomien ryhmät. Muissa elintarvikkeissa nimenomaan makeistoimiala on petrannut vauhtiaan ja on kunnostautunut myös viennissä. Myös alkoholijuomien ryhmä on kasvanut entistä merkittävämmäksi vientialaksi.

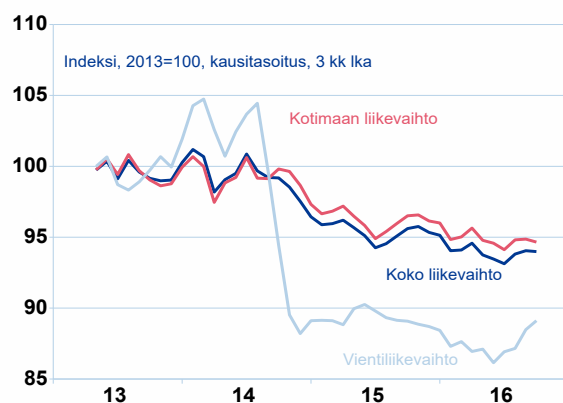
Elintarviketeollisuuden suhdanteet

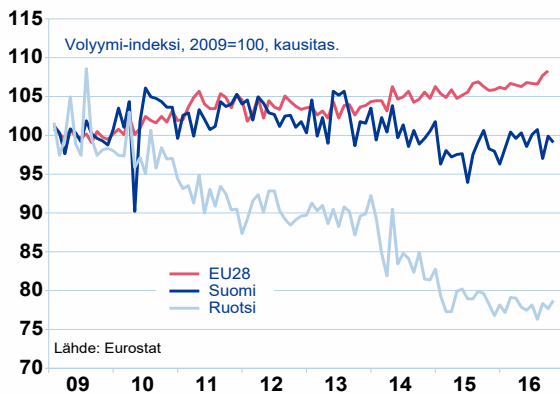
Elintarvike- ja tehdasteollisuuden tuotanto

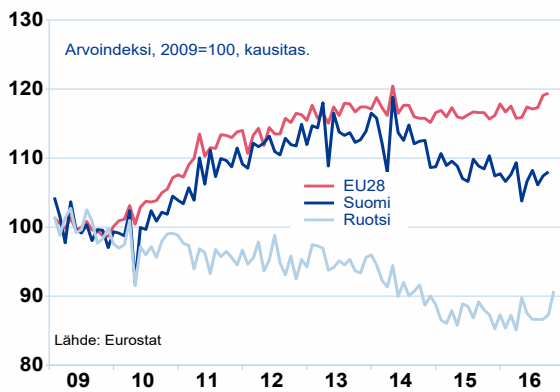
Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kehitys

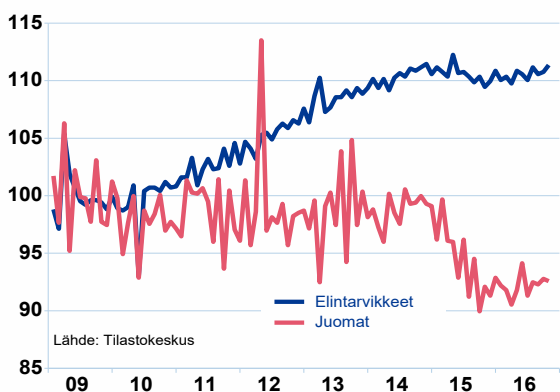
EU:n ja Suomen elintarviketeollisuustuotanto

EU:n ja Suomen elintarviketeollisuuden liikevaihto

Elintarviketeollisuuden palkkasummat

EU:N ELINTARVIKETUOTANTO KÄÄNTYI KASVUUN

EU:n elintarviketuotanto alkoi syksyn kuukausina lisääntyä ja kului Suomeen ja Ruotsiin taas kasvaa. Ruotsissa elintarviketeollisuuden tuotanto on edelleen paljon jäljessä muiden maiden vauhdista, vaikka parin viime vuoden ajalta laskua on tuoreimmista tilastopäivityksissä tasattu. Näin heikko kehitys poikkeaa selvästi maan muusta teollisuudesta. Myös Suomen elintarviketuotannon volyyymi on kasvultaan heikkoa, vaikka sillä onkin hienoisesti nouseva kehityssuunta.

Suomi ja Ruotsi jäivät EU:n vauhdista myös koko teollisuuden tasolla, mutta Ruotsissa teollisuustuotanto on viime vuosina päässyt jälleen vauhtiin. Kokonaistuotannon kasvussa Ruotsi onkin EU:n kärkeä ja päihittää selvästi myös USA:n.

LIIKEVAIHDOS MYÖS KASVUA

EU-maiden elintarviketeollisuuden liikevaihto on kuluvana vuonna kasvanut ja myynti kehittyy parempaan suuntaan myös Suomessa. Ruotsissa kasvukäänte on selvempi, mutta taso ehti siellä valahtaa sitä ennen hyvin alhaiseksi. Toisin kuin Suomessa, lasku on Ruotsissa syntynyt nimenomaan kotimarkkinoilla.

PALKKASUMMAT KASVUSSA

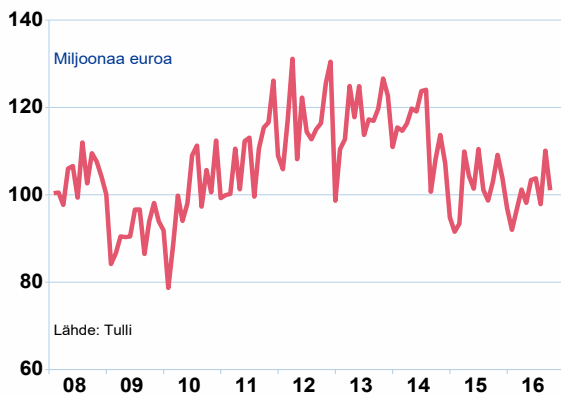
Koko talouden palkkasumma on työttömyydestä huolimatta edelleen lisääntynyt ja edelliseen vuoteen verraten kasvua oli lokakuussa noin 3 %. Teollisuudessa keskimäärinkin palkkasumma on pysynyt jotakuinkin ennallaan. Elintarviketeollisuudessa palkkasumma on alkanut vähitellen kasvaa ja suuren pudotuksen jälkeen nousua on myös juomateollisuudessa. Työllisyyden vastaavat vuositasen kehitykset ovat samansuuntaisia: vuoteen 2015 mennessä elintarviketeollisuuden työllisyys olisi indeksoituna tasolla 105 ja juomateollisuuden tasolla 85.

Juomateollisuudessa viime vuosien lasku on ollut dramaattinen. Työllisyyden vähentyminen alkoi jo vuonna 2009 ja kaiken kaikkiaan työpaikat ovat supistuneet siis 15 % vuoteen 2015 mennessä. Juomateollisuus työllisti vuonna 2015 noin 3 300 henkilöä ja elintarviketeollisuus 34 300 henkilöä. Yhteensä koko ala työllisti 37 600 henkilöä, josta juomateollisuuden osuus oli vajaat 9 %.

VEROPÄÄTÖS VOI PARANTAA TYÖLLISYYTTÄ

Makeisten ja jäätelön valmisteveron poistaminen vuoden 2017 alusta oli eduskunnalta hyvä päätös. Veron poistaminen vähentää jäätelön ja makeisten tuotantoalaan liittyvää hallinnollista taakkaa merkittävästi. Tämä parantaa yritysten liiketoimintaedellytyksiä ja mahdollisuuksia työllistää.

Elintarvikkeiden ja juomien vienti

VIENTI HILJALLEEN PAREMPAAN SUUNTAAN

Venäjän ja maitotaloustuotteiden viennin alhainen taso varjostaa edelleen viennin kehitystä. Se on vuositasolla runsaat 15 % alempana kuin vuoden 2014 lopussa. Tilanne on kuitenkin mennyt parempaan suuntaan.

Ruotsi on ylivoimaisesti tärkein elintarvikkeiden vientimaa neljänneksen osuudellaan, Venäjällä on noin 8 % osuus, mikä on sama taso kuin Virolla. Hollanti, Kiina ja Ranska ovat seuraavia vajaan 5 % osuuksillaan. Loppuvienti hajaantuu moniin maihin.

Ruotsiin viedään eniten maitotaloustuotteita, joiden viennin arvo on finanssikriisin jälkeen kasvanut reippaasti. Tammi-syyskuussa 2016 kasvua oli runsaat 2 % edellisvuodesta, mutta kuukausittainen vaihtelu on ollut voimakasta. Lihajalosteissa tilanne oli samanlainen. Elintarvikkevienti Venäjälle on hiukan lisääntynyt kuluvan vuoden aikana, mutta se on edelleen vain noin 20 % tuontikieltoa edeltävästä tasosta.

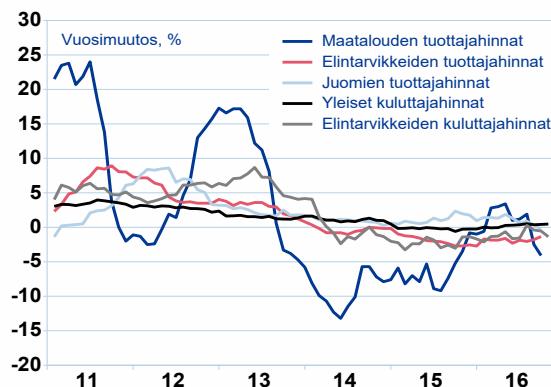
MAATALOUDEN TUOTTAJAHINNAT TAAS LASKUUN

Maatalouden suuret hintaheilahtelut jatkuvat. Tuottajahinnat alenivat jälleen yli 4 % edellisvuodesta. Elintarvikkeiden kuluttajahinnat ovat viime vuosina olleet koko ajan laskussa. Elintarvikkeiden inflaatio käväisi kesällä nollassa, mutta sitten hinnat alkoivat jälleen pudota. Keskimäärin kuluttajahintojen kehitys on nyt ollut hiukan nollan yläpuolella ja pahin deflaatiouhka on väistynyt. Teollisuuden tuottajahintojen lasku on lieventynyt lähelle nolaa, mutta elintarvikkeissa lasku jatkuu. Kansainväliset elintarvikkeiden raaka-ainehintaindeksit ovat nousseet ja vuosimuutokset ovat jo reilusti plussalla. Muutokset ovat kuitenkin vähäisiä verrattuna muihin teollisuuden raaka-aineisiin, energiatuotteista puhumattakaan.

Lisätiedot:

Johtaja Heli Tammivuori
heli.tammivuori@etl.fi
Puhelin 040 557 5667

Elintarviketeollisuuden tuottajahintojen kehitys

EU:N SUHDANNEKYSELYT KESKIMÄÄRÄISIÄ

EU:n elintarviketeollisuuden luottamusindikaattori on edelleen pysynyt nollaviivan tuntumassa ja tilauskantakin on keskimääräisellä tasolla. Työllisyyden odotetaan pysyvän ennallaan. Selvimmin ovat kohentuneet odotukset myyntihintojen kehityksestä. Vientiodotukset ovat kohtalaiset, mutta ne laimenivat vuoden loppua kohti. EU:ssa rakennusalan luottamus on normaalia heikompi, teollisuudessa se on vuoden lopulla parantunut keskimääräiselle tasolle. Vähittäiskaupassa luottamus on kohentunut hiukan normaalia paremmaksi ja palveluissa keskimäärin luottamus on pysynyt tasaisesti kohtalaisella tasolla.

TIETOA ALASTA

Elintarvike- ja juomateollisuus on Suomen suurin kulutus-tavaroiden valmistaja ja neljänneksi suurin teollisuudenala. Alan tuotannon bruttoarvo on **11,2 mrd. euroa**.

Elintarvike- ja juomateollisuus on merkittävä työllistäjä. Alan palveluksessa on **38 000 henkeä** yhteensä noin 2 000 toimipaikassa. Yrityksistä 65 % työllistää korkeintaan viisi henkeä.

Elintarvike- ja juomateollisuus nojaa kotimaisuuteen. Valmistettujen elintarvikkeiden kotimaisuusaste on keskimäärin **82 %**.

Elintarviketeollisuus on merkittävä viejä. Vuonna 2015 ruokia ja juomia vietiin **1,5 mrd. eurolla** ja tuotiin 4,5 mrd. eurolla.

Ruuan osuus kulutusmenoista on **12 %**, mikä on hieman alle EU:n keskiarvon.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871
etl@etl.fi • www.etl.fi • Twitter: @ETL_fi